

MØTEBOK

SAK NR: **25/2021**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.:

MØTEDATO: **21.6.2021**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:
Statskog SF
Fram Reinlag
Bøllhaug feleger
Øystre Slidre kommune

Fram Reinlag. Forslag til leieavtale for reinbeite 2020-2030.

Saksdokumenter

- Fjellstyresak 5/2011
- E-poster til/fra i perioden 25.11.2019 – 21.05.2021 fra Fram Reinlag v/Hallgeir Opdal

Lovanvendelse

Fjellosvas § 17. *Utanom dei reinbeiteområde som er eller vert fastsette i medhald av lov kan tamreindrift i statsallmenning berre føregå etter særskilt løyve frå fjellstyret. Slikt løyve kan gjevast for inntil 10 år om gongen, men berre så langt fram tamreindrift ikkje vil medføre vesentleg skade eller ulempe for bruksrettshavarane og heller ikkje andre omsyn gjer det utilrådeleg.*

Fjellstyrevedtak etter paragrafen her må stadfestast av departementet for å være gyldig. Departementet kan vise spørsmålet om tamreindrift vil medføre vesentleg skade eller ulempe for bruksrettshavarane til avgjerd ved skjøn.

Saksopplysninger

Fjellstyret har hatt beiteavtale med Fram Reinlag fra 2010-2020. Denne saken gjelder fornying av eksisterende avtale som ble vedtatt i sak 5/2011. I forkant av ny avtale kom Fram Reinlag med ønske om å flytte rein 14 dg før, altså den 15. oktober i stedet for 1. november.

I etterkant av denne saken skal Fjellstyret sende forslaget, til Fram Reinlag og styret for Bøllhaughavna for gjennomsyn. Deretter legges saken ut til offentlig ettersyn, slik at de bruksberettigede i statsallmenningen gis mulighet til å uttale seg. Etter at fjellstyret har vedtatt leieavtalen for reinbeite med Fram Reinlag i Øystre Slidre statsallmenning sendes avtalen partene for underskriving. Deretter sendes avtalen til Landbruks- og Matdepartementet for godkjenning jf § 17 i Fjelloven.

Arbeidet med ny avtale ble gjenopptatt i møte mellom partene på Tingvang 27.02.2020

Disse var til stede:

Fram Reinlag: Halgeir Opdal og Eivind Wangensteen

Bøllhaug feleger: Olav Alfstad

Fjellstyret: Tor Skattebo, Nicolay Flaaten, Ole Kristian Oldre, Pål Lundby og Anne Frugård

Møtet resulterte i at fjellstyreadministrasjonen skulle sende ut et forslag til ny beiteavtale (**endring i forhold til tidligere avtale i rød skrift**). Forslaget til avtale har følgende ordlyd:

Med hjemmel i fjelloven av 8. juni 1975 § 17 leier Fram Reinlag reinbeite av Øystre Slidre Fjellstyre og styret for Bøllhaug feleger i den del av Øystre Slidre Statsallmenning som ligger sør for Vinstervassdraget på følgende vilkår:

1. Beiteperiode.
 - a. Fram Reinlag, får rett til å leie beite i ovenfor nevnte strekning med 2.900 rein i tiden 1. november til 31. mai.
 - b. I år der spesielle værforhold (snø, is mm.) gjør at reinen trekker østover kan Fram Reinlag be om å flytte rein før 1. november. De årene dette er aktuelt skal det betales et tillegg på 1000,-kr pr dag i denne perioden. Vurderingen av om dette er aktuelt tas årlig av fjelloppsynet de årene Fram ønsker at dette skal vurderes. Det er ingen automatikk i at det vil bli gitt tillatelse til å slippe rein inn i området 15/10-1/11, og vurderingen tas bl.a. ut ifra snøforhold i statsallmenningen, elgjakt og andre forhold.
 - i. Dersom rein kommer seg gjennom gjerdet og inn i allmenningen før 1. november og uten at dette er avklart på forhånd, skal Fram Reinlag straks varsle fjelloppsynet. For hver dag reinen oppholder seg i allmenningen i denne perioden skal Fram Reinlag betale kr. 10.000,- i dagbot.
2. Leieavtalen skal gjelde for 10 - ti år fram til 31. mai 2030. Partene skal ha rett til å si opp avtalen med 3 måneders varsel i rekommandert brev, men slik at leietiden etter oppsigelse ikke går ut i tiden 1. november til 31. mai. Leier og utleier kan kreve reforhandling av avtalen innen 31. desember hvert år.
3. I årlig leie skal Fram reinlag betale kr. 180.197,- til Øystre Slidre Fjellkasse innen 1. desember. For 2020 ble beiteleie betalt etter gammel avtale, et evt. mellomlegg faktureres sammen med beiteleie 2021. Av den årlige leiesum skal styret for Bøllhaughavna ha 8 %. Straks Øystre Slidre Fjellkasse mottar den årlige leiesum, skal 8 % av beløpet overføres til Bøllhaughavna. Leiesummen indeksreguleres årlig, første gang oktober 2021.
4. Dersom reinen ikke er ute av allmenningen innen 12. juni, skal Fram Reinlag varsle fjellstyret. For hver dag reinen oppholder seg i allmenningen etter 12. juni skal Fram Reinlag betale kr. 5000,- i beiteleie. Dagbeiteleien indeksreguleres likt med leiesum i pkt. 3, og løper inntil fjellstyret får beskjed om at all rein er ute av allmenningen. 8 % av beiteleie utenom leietid overføres til Bøllhaughavna.
5. Avtalen omfatter ikke stølsvoller og dyrkingsfelt som er inngjerdet. Dersom ansatte i Fram reinlag oppdager at reinen har gjort skade på stølsvoll og gjerder, plikter reinlaget å varsle eier eller fjellstyret. Dersom rein gjør skade på gjerde o.l. og det kommer krav om erstatning, skal Fram Reinlag erstatte skaden. Dersom den som krever erstatning og reinlaget ikke blir enige om erstatningens størrelse, skal skaden takseres av jordbrukssjefen. Utgiftene til taksten skal betales av Fram Reinlag.
6. Dersom reinlaget starter med bukk igjen, og disse kommer inn i allmenningen om våren, skal Fram Reinlag gjete mer intensivt i disse områder, for å holde reinen vekk fra stølsjordene.
7. Ved telling, merking og slakting av rein tar fjellstyret forbehold om rett til å være representert med en person for kontroll. Fjellstyret v/ fjelloppsynet skal varsles i god tid før slikt arbeid skal utføres. Dersom det innenfor avtaleområdet skal slaktes enkelt dyr for prøvetaking, skal fjelloppsynet varsles på forhånd. Ved nødslakting innenfor avtaleområdet, skal reinlaget snarest mulig varsle fjelloppsynet om hvor dette har foregått.
8. De fast ansatte gjeterne i tamreinlaget skal ha rett til å bruke snøscooter under sitt arbeid med reinen. Dersom det utover de faste ansatte er behov for å leie inn ekstra mannskap med snøscooter eller anna motorisert framkomstmiddel, skal reinlaget utstyre disse med et dokument som viser at de er i reinlagets tjeneste.
9. Leieavtalen kan ikke overdras til andre lag eller andre personer.
10. Leieavtalen skal stadfestes av Landsbruksdepartementet.

Vurdering

Denne saken må ses i sammenheng med forrige leieavtale som ble vedtatt i fjellstyresak 5/2011.

Beiteperiode

I løpet av forrige avtaleperiode ble jaktidsrammen for elg endret fra 25/9-31/10 til 25/9-23/12. Det vil si at da forrige avtale ble inngått var elgjakta slutt dagen før reinen kunne slippes inn i statsallmenningen, mens elgjakta når fortsetter noen måneder til. I forbindelse med reforhandling av avtalen melder Fram Reinlag at de ønsker å ha muligheten til å slippe noen rein inn allerede fra 15. oktober, altså 17 dager tidligere enn før. Rein i terrenget vil fort gjøre det vanskeligere for mange å utføre bl.a. elgjakt i Statsallmenningen og i tilgrensende private områder der reinen beiter, spesielt gjelder dette de som jakter med løshund. I oktober 2020 kom rein seg gjennom gjerde og var i statsallmenningen før 1/11. Fram Reinlag meldte ikke ifra til oss om dette, men fjelloppsynet fikk beskjed av tilreisende elgjegere som måtte avbryte jakta i jaktfeltet fordi det var rein i området der de skulle jakte.

Rein og elgjakt med løshund er en vanskelig kombinasjon fordi mange av hundene vil løpe etter rein i stedet for å jakte elg. Selv om Fram ikke har tenkt å flytte over all reinen den 15.10, men la reinen komme av seg selv, noen da og noen da, vil det påvirke elgjakta i området. For mange løshundjegere vil elgjakta i praksis være over dersom det er rein i terrenget, og for fjellstyret kan det føre til misfornøyde jegere og tapte inntekter fra jakta. På grunn av dette mener saksbehandler at det ikke er aktuelt å endre beiteperioden fra 1.11. til 15.10. Likevel kan det i enkelte år med spesielt tidlig vinter og vanskelige værforhold være aktuelt å slippe reinen inn i statsallmenningen tidligere. Dette må i så fall avtales på forhånd etter forespørsel fra Fram Reinlag.

I følge Fram Reinlag er det spesielt de årene det kommer regn i snøen og det fryser til at det er behov for å flytte reinen tidligere. Da "låser" beite seg og reinen klarer ikke komme gjennom islaget for å finne mat. Dette er mer utbredt på sommerbeite deres siden det ligger lengre vest og høyere enn vinterbeite. Reinen lever i hovedsak av mose på vinteren og tilgangen på denne, og et mer stabilt klima, er bedre på vinterbeite.

Prisfastsetting

Da det skulle lages en avtale med Fram Reinlag i 1992 fikk daværende fjelloppsyn Reidar Gran en formel for beiteleie som var utarbeidet av reindriftskontoret på Røros. De påfølgende 28 årene (fra 1992) har prisøkningen blitt justert ut ifra konsumprisindeksen (KPI).

I arbeidet med denne nye avtalen kontaktet vi Helge Hansen som er fagdirektør hos Statsforvalteren i Trøndelag for å kvalitetssikre formelen fra 1992. Han mente formelen fortsatt kunne brukes, men oversendte også et nytt eksempel på hvordan pris på reinbeite kan regnes ut. Begge metodene inkluderer bl.a. kjøttpris.

Fram Reinlag opplyser at gjennomsnittlig kjøttpris for 2020 var 84kr. I eksempelet fra 1992 er det brukt en kjøttpris på 35kr. Økningen i KPI for kjøttprisen på 35kr (1992) er 62kr (2020), det er en økning på 77,1%. Den faktiske økningen for kjøttprisen er på 140% (35kr i 1992 til 84kr i 2020). Beiteleia har økt med 70,9% i samme tidsrom 51780kr (1992) til 88500kr (2020). I dette tidsrommet har altså prisøkningen for reinkjøtt vært større enn økningen i KPI.

Økningen i beiteleie har vært justert ut i fra KPI for totalsummen, og den har altså vært lavere enn dersom vi hadde KPI justert kjøttprisen i formelen. Dette betyr at beiteleia vil få en stor prisøkning ved å bruke samme formel som vi brukte i 1992 når vi legger inn dagens kjøttpris. Det samme gjelder dersom vi bruker formelen som Helge Hansen hos Statsforvalteren i Trøndelag foreslår. Økningen i beiteleie kan virke massiv, samtidig ser det ut som til at Fram Reinlag har hatt rimelig leie i Øystre Slidre statsallmenning i mange år.

Av den årlige leiesum skal styret for Bøllhaughavna ha 8 %. Straks Øystre Slidre Fjellkasse mottar den årlige leiesum, skal 8 % av beløpet overføres til Bøllhaughavna. Leiesummen indeksreguleres årlig, første gang oktober 2021.

Priseksempel for verdi av reinbeite:

- Forslag fra Statsforvalteren med kjøttpris à 84kr/kg: 219.240kr
- Gammel formel for beiteverdi med ny kjøttpris à 84kr/kg: 180.197kr
- Økning KPI kjøttpris: Forslag fra Statsforvalteren med kjøttpris à 62kr/kg: 161.820kr
- Økning KPI kjøttpris: Gammel formel for beiteverdi med ny kjøttpris à 62kr/kg: 133.003kr
- Forrige avtale: KPI totalsum (1992-2020): 91.637kr

Beiteleie for dager i perioden 15.10-31.10 bør være \leq (lik eller større) enn årlig beiteleie delt på antall beitedager (180 dg). Dagbot bør være vesentlig høyere enn dette for å fungere som en dagbot.

Forslag til vedtak

Fjellstyret sender forslaget med priser vedtatt på fjellstyremøte, til Fram Reinlag og styret for Bøllhaughavna for gjennomsyn. Deretter legges saken ut til offentlig ettersyn, slik at brukere av statsallmenningen får mulighet til å uttale seg.

Vedtak

Fjellstyret sender forslaget med priser vedtatt på fjellstyremøte, til Fram Reinlag og styret for Bøllhaughavna for gjennomsyn. Deretter legges saken ut til offentlig ettersyn, slik at brukere av statsallmenningen får mulighet til å uttale seg.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.